

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

กระบวนการวิจัยเรื่องลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อหาลักษณะของภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยที่นำเสนอผ่านสื่อดังกล่าว ตลอดจนใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อให้ทราบถึงการรับรู้ภาพฝังใจ (Stereotype) ของผู้ชายไทยที่มีต่อผู้หญิงไทย โดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากร

แหล่งข้อมูลหรือประชากรที่ใช้ในการศึกษาประกอบไปด้วยข้อมูลประเภทเอกสาร และข้อมูลประเภทบุคคล

3.1.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศอย่างไม่โจ่งแจ้งและอย่างโจ่งแจ้งซึ่งมีการวางจำหน่ายตามสถานที่เฉพาะ เช่น สะพานควาย ตลาดนัดสวนจตุจักร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ซึ่งมีการวางจำหน่ายในย่านถนนสีลม – พัฒน์พงษ์ เว็จนครเกษม และสื่อ Computer ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรีสำหรับฝึกหัดร้อง หรือ VCD-Karaoke ที่มีการวางจำหน่ายในแหล่งที่มีการจำหน่ายคอมพิวเตอร์และเครื่องเสียง เช่น ภายในอาคารพันธุ์ทิพย์พลาซ่า บ้านหม้อ ทั้งหมดที่นำเสนอภาพของผู้หญิงไทยที่มีการจำหน่ายหรือกระจายอยู่ในกรุงเทพมหานครในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 ซึ่งไม่สามารถระบุเป็นจำนวนที่แน่นอนได้ โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะไม่มีการศึกษาถึงสื่อภาพยนตร์ที่มีการฉายในโรงภาพยนตร์ชั้นสอง หรือภาพยนตร์ที่มีการบันทึกเป็น VDO-CD เนื่องจากได้มีการศึกษาภาพยนตร์ที่มีการผลิตและบันทึกในรูปแบบวีดิทัศน์แล้ว และไม่มีการศึกษาถึงสื่อคอมพิวเตอร์ประเภท Internet

3.1.2 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ประชากร คือ ผู้รับสารชาวไทยทั้งหมดในกรุงเทพมหานครที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ ซึ่งไม่สามารถระบุเป็นจำนวนที่แน่นอนได้

3.2 วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 กลุ่มตัวอย่างประเภทเอกสาร ซึ่งประกอบด้วย

ก. สื่อสิ่งพิมพ์

สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารที่มีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้ง (Explicit หรือ Hard core) ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะไม่มีกำหนดการวางแผนอย่างแน่นอนและไม่ได้มีการวางจำหน่ายบนแผงหนังสือทั่วไป แต่จะมีสถานที่ที่มีการจำหน่ายเฉพาะซึ่งเป็นที่ทราบกันดีของกลุ่มผู้รับสาร เช่น ตลาดนัดสวนจตุจักร สะพานควาย เป็นต้น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารที่มีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้งของชายหญิงรักต่างเพศซึ่งจำหน่ายที่ตลาดนัดสวนจตุจักร เนื่องจากได้ทำการสำรวจในเบื้องต้นแล้วพบว่าเป็นสถานที่ที่สะดวกและเป็นแหล่งใหญ่ที่มีการจำหน่าย ซึ่งผู้วิจัยจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างเจาะจง (purposive sampling) โดยทำการเลือกซื้อจากแผงเพียงแผงเดียวจากจำนวนแผงทั้งหมดที่ไม่สามารถระบุจำนวนได้ และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกซื้ออย่างไม่ซ้ำฉบับกันเท่าที่มีขายอยู่บนแผงขณะนั้น โดยเลือกซื้อเฉพาะนิตยสารที่มีหน้าปกเป็นรูปผู้หญิงไทยเท่านั้น เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศและสันนิษฐานว่าจะสามารถพบได้ในสื่อ นิตยสารดังกล่าว

จากการเลือกกลุ่มตัวอย่างประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 ฉบับ ดังรายชื่อต่อไปนี้

- 1) ไวอากร้า No. 9 ฉบับประจำเดือนมิถุนายน 2544 ปีเศษหลัง
- 2) ดาหวัน ปีที่ 1 ฉบับที่ 21
- 3) Hot Video ฉบับที่ 15 ปีเศษหลัง 20-5
- 4) ไร่เดียวসা ฉบับที่ 53
- 5) อรอนงค์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 5
- 6) ลีลารัก ปีที่ 9 ฉบับที่ 398
- 7) ทีเด็ด ปีที่ 19 ฉบับที่ 927/2544

ข. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

1. สื่อวีดิทัศน์ หรือ วิดีโอเทปที่เป็นภาพยนตร์ซึ่งมีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้ง (Explicit หรือ Hard core)

เป็นวีดิทัศน์หรือวิดีโอเทปซึ่งไม่ได้มีการจำหน่ายหรือมีบริการให้เช่าตามร้านจำหน่ายหรือให้เช่าวีดิทัศน์โดยทั่วไปแต่จะมีสถานที่จำหน่ายหรือมีบริการให้เช่าเฉพาะและอย่างลับๆ จากย่านถนนสีลม - พัฒน์พงษ์ ที่ตั้งเป็นแผงเล็กๆ กระจายอยู่ทั่วไปตลอดแนวถนนซึ่งมีจำนวนไม่แน่นอนในแต่ละวันและทุกแผงจะไม่มีการตั้งแสดงม้วนวีดิทัศน์ให้เห็นอย่างโจ่งแจ้ง แต่จะมีสมุดเก็บภาพที่เป็นรูปหน้าปกของวีดิทัศน์พร้อมชื่อเรื่องให้ลูกค้าเลือก เมื่อเลือกได้แล้วว่าต้องการเรื่องใดลูกค้าก็บอกผู้ชายพร้อมทั้งชำระเงินทั้งหมดให้ผู้ชายก่อน ผู้ชายจึงจะโทรศัพท์ไปบอกกับฝ่ายจัดส่ง จากนั้นรออีกสักประมาณ 10-30 นาที ก็จะมีผู้นำม้วนวีดิทัศน์มามอบให้กับผู้ชายที่นั่งเฝ้าแผงอยู่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกสุ่มชื่อวีดิทัศน์ที่มีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้ง (Explicit หรือ Hard core) จากแหล่งดังกล่าวและทำการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกชื่อวีดิทัศน์อย่างเจาะจงจากแผงที่ขายจำนวน 5 แผง ซึ่งตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ห่างกัน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกชื่ออย่างไม่ซ้ำกัน โดยเลือกสุ่มชื่อเฉพาะที่มีหน้าปกเป็นรูปผู้หญิงไทยเท่านั้นจนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 เรื่องดังรายชื่อต่อไปนี้

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างประเภทสื่อวีดิทัศน์

- 1) เรื่อง "เหงา"
- 2) เรื่อง "เกิดอีกที่ต้องมีเธอ"
- 3) เรื่อง "ลีลาสายสวาท"
- 4) เรื่อง "บ่วงรักปมสวาท"
- 5) เรื่อง "คือหัตถ์ครองพิภพ (ภาคพิเศษ)"
- 6) เรื่อง "เกาะรักเกาะสวรรค์ (ภาค 2)"
- 7) เรื่อง "ฝันรักนักศึกษา"
- 8) เรื่อง "รอยรัก"
- 9) เรื่อง "ตำรารัก 108 ท่า"
- 10) เรื่อง " 4 รุม 1"
- 11) เรื่อง "รักเอย"
- 12) เรื่อง "ภูติพิศवास 2"
- 13) เรื่อง "เหยื่อ"
- 14) เรื่อง "ซู้ 2000"
- 15) เรื่อง "เพลิงรัก เพลิงสวาท"

2. สื่อคอมพิวเตอร์ ประเภท Music video karaoke ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรี สำหรับฝึกหัดร้อง หรือVCD-Karaoke

ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง สื่อคอมพิวเตอร์ ประเภท Music video karaoke ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรีสำหรับฝึกหัดร้อง หรือVCD-Karaoke ที่ออกวางจำหน่ายโดยมีภาพปกเป็นรูปผู้หญิงไทยจากร้านที่จำหน่ายที่บ้านหม้อซึ่งไม่สามารถระบุเป็นจำนวนที่แน่นอนได้ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างเจาะจง (purposive sampling) จากร้านที่มีการจำหน่ายเพียงร้านเดียว และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกซื้ออย่างไม่ซ้ำแผ่นกัน โดยเลือกกลุ่มชื่อเฉพาะ VCD-Karaoke ที่มีหน้าปกเป็นรูปผู้หญิงไทยที่วางแสดงอยู่บนแผงเท่านั้น นอกจากนี้แล้วหากพบว่าเพลงใดที่ปรากฏในกลุ่มตัวอย่างที่ทำการคัดเลือกมาแล้วข้างต้นซ้ำกับเพลงอื่นทั้งชื่อเพลง เสียงร้อง ทำนอง และภาพที่ปรากฏผู้วิจัยจะไม่นำมานับรวม ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงมีจำนวนทั้งหมด 8 ชุด รวมทั้งสิ้น 11 แผ่น มีรายชื่อเพลงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 76 เพลง ดังมีรายชื่อชุดและรายชื่อเพลงดังต่อไปนี้

1. ชุดสุดเสียวหัวแก้วหัวแหวน 2
 - 1) เพลงความรักเหมือนยาขม
 - 2) เพลงจดหมายเป็นหมัน
 - 3) เพลงคนงามลิม่วงาย
 - 4) เพลงลานทะเลสะท้อน
 - 5) เพลงน้ำตาหล่นที่โคราช
 - 6) เพลงผู้เสียสละ
2. ชุดสุดเสียวหัวแก้วหัวแหวน 3
 - 1) เพลงร้องให้กับเดือน
 - 2) เพลงหนุ่มนารอนาง
3. ชุดสุดเสียวหัวแก้วหัวแหวน 4
 - 1) เพลงชวณ้องแต่งงาน
 - 2) เพลงอกหักซ้ำบ่อยๆ
 - 3) เพลงอยากรู้ใจเธอ

4. ชุดเริงลีลา 1
 - 1) เพลงเทพธิดาผ้าขี้ริ้ว
 - 2) เพลงโน้มน
 - 3) เพลงเหนือคำสัญญา

5. ชุด Sexy Big Vol.9
 - 1) เพลงแต่หัวจ๋า
 - 2) เพลงฝนตกกรดติด
 - 3) เพลงเล็กแล้วค่ะ
 - 4) เพลงเทพธิดาเทวี
 - 5) เพลงบ่อสร้างกางจ้อง
 - 6) เพลงควายหาย
 - 7) เพลง สาวสวนแดง
 - 8) เพลงกลัวเมียใหม่
 - 9) เพลงดำเนินจ๋า
 - 10) เพลงสวรรค์ปีใหม่
 - 11) เพลงรักน้องพร

6. ชุดถูกใจ 17 แผ่นที่ 1
 - 1) เพลงขาดเงินขาดรัก
 - 2) เพลงเปลี่ยนรักเปลี่ยนรถ
 - 3) เพลงอื้อฮือหล่อจัง
 - 4) เพลงห่างหน่อยถอยนิด
 - 5) เพลงรักครึ่งทาง
 - 6) เพลงทุ่งร้างนางลืม
 - 7) เพลงเรือลุ่มในหนอง
 - 8) เพลงหญิงหม้าย
 - 9) เพลงของปลอม
 - 10) เพลงรักขมที่สันทราย

7. ชุดถูกใจ 17 แผ่นที่ 2
 - 1) เพลงเข้าเวรรอ
 - 2) เพลงไอ้หวังตายแน่
 - 3) เพลงที่ไปดูหนูไปด้วย
 - 4) เพลงอยากให้อใจจะขาด
 - 5) เพลงเดี๋ยวลูกเดี๋ยวลืม
 - 6) เพลงนางเอกสี่จอ
 - 7) เพลงฝนตกรดติด
 - 8) เพลงรักข้ามคลอง
 - 9) เพลงอย่าหลงบางกอก

8. ชุดถูกใจ 19 แผ่นที่ 1
 - 1) เพลงจำปูน จำปี จำปา
 - 2) เพลงจำใจดู
 - 3) เพลงแม่สื่อแม่ชัก
 - 4) เพลงแม่มันยกร่อง
 - 5) เพลงสาวหน้าฝน
 - 6) เพลงฉันเปล่านาเขาเอง
 - 7) เพลงเงินนะมีไหม
 - 8) เพลงจูบไม่หวาน
 - 9) เพลงเทพธิดาผ้าจีน
 - 10) เพลงคนรักหาย

9. ชุดชุดถูกใจ 19 แผ่นที่ 2
 - 1) เพลงคนนอกหักพักบ้านนี้
 - 2) เพลงข้าวไม่มีขาย
 - 3) เพลงเกลียดห้องเบอร์ห้า
 - 4) เพลงกระแจะเข้ามาซิ
 - 5) เพลงผู้ชายในฝัน
 - 6) ชุมทางเขาชุมทอง
 - 7) เพลงลาก่อนความโกหก

- 8) เพลงคิดถึงที่น้อย
 - 9) เพลงอ่อนจันทร์
10. ชุดถูกใจ 24 แผ่นที่ 1
 - 1) เพลงทำไมถึงต้องเป็นเรา
 - 2) เพลงศาลาพักใจ
 - 3) เพลงรักคุณเข้าแล้ว
 - 4) เพลงตามนางกลางไพร
 - 5) เพลงรอ
 - 6) เพลงแม่กลอง
 - 7) เพลงสอนพี่ให้รัก
 - 8) เพลงสุดาดอกฟ้า

11. ชุดถูกใจ 24 แผ่นที่ 2
 - 1) เพลงวิญญาณในภาพถ่าย
 - 2) เพลงเพื่อเธอที่รัก
 - 3) เพลงเทพเจ้าแห่งความระทม
 - 4) เพลงเพ็ญโสภา
 - 5) เพลงเซียมซีเสี่ยงรัก

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างประเภทบุคคล

ซึ่งได้แก่ ผู้รับสารชายไทยในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) โดยผู้วิจัยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้ คือ เลือกกลุ่มตัวอย่างผู้รับสารชายไทยที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) จำนวนทั้งหมด 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างเจาะจง (Purposive sampling) โดยเจาะจงว่าต้องเป็นผู้ชายไทยที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุระหว่าง 20 - 40 ปี ศึกษาในระดับปริญญาตรีถึงปริญญาโท และเคยเปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศเพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ชายไทยที่มีต่อผู้หญิงไทย ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยมีความสงสัยว่าระดับอายุ และสถานภาพสมรสหรือการมีเพศสัมพันธ์ของผู้รับสารที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการเกิดภาพฝังใจที่แตกต่างกันหรือไม่

3.3 ประเภทของข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถแบ่งออกตามประเภทของข้อมูลดังนี้ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบ่งออกเป็น

ก. สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารที่มีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้ง (Explicit or Hard core)

โดยทำการซื้อและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทนิตยสารดังกล่าวที่ออกวางจำหน่ายภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 ตามสถานที่ที่กำหนด

ข. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ และ สื่อคอมพิวเตอร์

1. สื่อวีดิทัศน์ หรือ วิดีโอเทปที่เป็นภาพยนตร์ซึ่งมีเนื้อหาหลักเป็นเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้ง (Explicit หรือ Hard core)

ทำการจัดเก็บข้อมูลประเภทนี้โดยการซื้อจากแหล่งที่มีการขาย โดยเป็นวีดิทัศน์ที่ออกวางจำหน่ายภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544

2. สื่อคอมพิวเตอร์ ประเภท Music video karaoke ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรี สำหรับฝึกหัดร้อง หรือ VCD-Karaoke

ทำการจัดเก็บข้อมูลประเภทนี้โดยการซื้อ CD-R หรือ VCD- karaoke ที่ออกวางจำหน่ายตามสถานที่ที่กำหนดภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากบุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้รับสารชายไทยในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ชายไทยที่มีต่อผู้หญิงไทย ด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียง

3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสำรวจในเบื้องต้นแล้วพบว่าลักษณะของภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยที่สื่อดังกล่าวนำเสนอไม่มีความแตกต่างกันมากนักในแต่ละเดือน ดังนั้นการศึกษาวิจัยเพื่อค้นหาภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาและเก็บข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสาร ซึ่งได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภายในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2544 จาก

นั้นจึงทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลประเภทเอกสารในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทบุคคลภายในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ถึงมีนาคม พ.ศ. 2545

3.5 เครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยเพื่อค้นหาลักษณะของภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศประกอบด้วย การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis / Textual Analysis) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) โดยในส่วนของวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis / Textual Analysis) นั้นประกอบด้วยการวิจัยในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพ ซึ่งในการวิจัยเชิงปริมาณนั้นผู้วิจัยได้สร้าง Standardized Coding Sheet ขึ้นและใช้ Standardized Coding Sheet กับการคำนวณอัตราส่วนร้อยละเป็นเครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในการวิจัย สำหรับการวิจัยในเชิงคุณภาพประกอบไปด้วยเครื่องมือในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้ การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Textual Analysis) โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ ดังที่มีรายชื่อในกลุ่มตัวอย่างและนำมาจัดทำเป็นเกณฑ์ (Categories) จากนั้นผู้วิจัยจึงทำ Coding System เพื่อหารูปแบบ (Pattern) โดยการตีความแต่ละภาพและแต่ละฉาก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เรื่องราว (Story) โดยการตีความเรื่องราวให้เห็นภาพ (Representation) และเครื่องมือสุดท้ายสำหรับการวิจัยในเชิงคุณภาพได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มตัวอย่างผู้ชายไทยจำนวน 30 คนและนำคำให้สัมภาษณ์สร้างเป็นเกณฑ์ (Categories) ขึ้นมาจากนั้นจึงทำ Coding System เพื่อหารูปแบบ (Pattern) โดยการตีความเพื่อให้ได้มาซึ่งภาพฝังใจของผู้หญิงไทยที่ผู้ชายไทยมี

การศึกษาวิจัยเรื่องลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงและภาพฝังใจ (Stereotypes) ของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) ในครั้งนี้ได้อาศัยหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) ดังต่อไปนี้ คือ

1. สื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ (Sex media) ซึ่งได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (วีดิทัศน์และคอมพิวเตอร์) มีหน่วยของการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

1.1 สื่อสิ่งพิมพ์มีหน่วยของการวิเคราะห์เป็น ภาพ และเรื่อง

1.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทสื่อวีดิทัศน์มีหน่วยของการวิเคราะห์เป็น ภาพ ฉาก และเรื่อง

1.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทสื่อคอมพิวเตอร์ที่เป็น ภาพเคลื่อนไหวประกอบดนตรีเพื่อฝึก

หัดร้องเพลง หรือ VCD-Karaoke มีหน่วยของการวิเคราะห์เป็น เพลง

2.บุคคล (Individual) คือ ผู้รับสารชาวไทยในเขตกรุงเทพมหานครที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องเพศ มีหน่วยของการวิเคราะห์เป็น คน

3.6 การตรวจสอบเครื่องมือและข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลจากบุคคลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลและเครื่องมือดังนี้คือ

ก. ข้อมูลประเภทเอกสาร

1. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเครื่องมือวิเคราะห์เนื้อหาเชิงปริมาณ (Reliability)

โดยในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเครื่องมือ ผู้วิจัยใช้วิธีการสร้าง Standardized Coding Sheet เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศและได้ใช้ Standardized Coding Sheet นี้ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง พร้อมทั้งทำการเปรียบเทียบผลข้อมูลที่ได้จากการใช้ Standardized Coding Sheet กับผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คน

2. การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการซื้อสื่อประเภทต่างๆ และสำเนาเอกสารหรือวีดิทัศน์ด้วยตนเอง ดังนั้นจึงไม่น่าจะมีปัญหาในเรื่องความเที่ยงตรงของข้อมูล นอกจากนี้ยังมีการเปรียบเทียบผลข้อมูลที่ได้กับผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คนด้วย

ข. ข้อมูลประเภทบุคคล

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลและเครื่องมือ (Reliability) และการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกเทปและจดบันทึกการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกด้วยตนเองพร้อมกับผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คน และทำการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเป็นผู้วิเคราะห์ข้อมูลที่มาจากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยตนเองเพื่อค้นหาภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ โดย

อาศัย Standardized Coding Sheet ในการวิเคราะห์เนื้อหาในเชิงปริมาณ และสำหรับในส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Textual Analysis) นั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากสื่อต่างๆ ดังที่มีรายชื่อในกลุ่มตัวอย่างและนำมาจัดทำเป็นเกณฑ์ (Categories) จากนั้นผู้วิจัยจึงทำ Coding System เพื่อหารูปแบบ (Pattern) โดยการตีความแต่ละภาพและแต่ละฉาก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เรื่องราว (Story) โดยการตีความเรื่องราวให้เห็นภาพ (Representation) โดยมีประเด็นต่างๆ ในการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. ภาพที่แสดงลักษณะความเป็นหญิง
 - 1.1 ภาพที่แสดงลักษณะความเป็นหญิงโดยแสดงให้เห็นอวัยวะเพศหญิง
 - 1.2 ภาพที่แสดงลักษณะความเป็นหญิงโดยแสดงให้เห็นสัดส่วนรูปร่าง
2. ภาพการแสดงออกทางใบหน้า
 - 2.1 ภาพการแสดงออกทางใบหน้าในลักษณะเชื้อเชิญ
 - 2.2 ภาพการแสดงออกทางใบหน้าในลักษณะแสดงอารมณ์ความรู้สึกทางเพศ
 - 2.3 ภาพการแสดงออกทางใบหน้าในลักษณะยิ้มแย้ม
 - 2.4 ไม่แสดงอารมณ์ความรู้สึก
3. ภาพผู้หญิงแบ่งตามลักษณะท่าทางการแสดงออก
 - 3.1 ท่าท่าย
 - 3.2 ย้วยวน
4. ภาพลักษณะการเปิดเผยเนื้อตัวของผู้หญิง
 - 4.1 เปิดเผยหมดทุกส่วน หรือเปลือย
 - 4.2 เกือบเปลือย
 - 4.3 เปิดเผยเฉพาะส่วน เช่น ช่วงบนของลำตัวเห็นหน้าอกแต่ไม่เห็นอวัยวะเพศ
 - 4.4 เปิดเผยเล็กน้อย เช่น ต้นขา ช่วงอก
5. ภาพผู้หญิงแบ่งตามลักษณะการสวมใส่เสื้อผ้าที่ปรากฏให้เห็นในครั้งแรก
 - 5.1 สวมเสื้อผ้าที่เปิดเผยเนื้อตัวมาก
 - 5.2 สวมเสื้อผ้ารัดรูป เน้นทรวดทรง
 - 5.3 สวมเสื้อผ้าโปร่งบางหรือพลิ้วไหว

5.4 เปลือยกาย

6. ภาพผู้หญิงแบ่งตามลักษณะท่าทางการกระทำกับเสื้อผ้า

- 6.1 ไม่ทำอะไรเลย
- 6.2 ถอดออกบ้างบางส่วน
- 6.3 ถอดออกหมด

7. ภาพการจับคู่เพื่อการมีเพศสัมพันธ์

- 7.1 ภาพการจับคู่เพื่อการมีเพศสัมพันธ์แบบหญิงเดี่ยวชายเดี่ยว
- 7.2 ภาพการจับคู่เพื่อการมีเพศสัมพันธ์แบบการร่วมเพศหมู่
 - 1) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทหญิงมากกว่าชาย
 - 1.1) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทหญิงสองชายหนึ่ง
 - 1.2) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทผู้หญิงในฮาเร็ม
 - 2) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทหญิงน้อยกว่าชาย
 - 2.1) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทหญิงหนึ่งชายสอง
 - 2.2) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทรวมกินโต๊ะ
 - 3) การร่วมเพศแบบหมู่ประเภทหญิงเท่ากับชาย
- 7.3 ภาพการจับคู่เพื่อการมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ
 - 1) การมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศโดยใช้อวัยวะเพศชายเทียม
 - 2) การมีเพศสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศโดยไม่ใช้อวัยวะเพศชายเทียม
- 7.4 ภาพการสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง
 - 1) การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองโดยใช้อวัยวะเพศชายเทียม
 - 2) การสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเองโดยไม่ใช้อวัยวะเพศชายเทียม

8 ภาพสถานภาพทางสังคมของผู้หญิงในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ

- 8.1 สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงสูงกว่าผู้ชาย
- 8.2 สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงเท่ากับผู้ชาย
- 8.3 สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงต่ำกว่าผู้ชาย
- 8.4 สถานภาพทางสังคมของผู้หญิงไม่ชัดเจน

9. การแสดงออกและลักษณะท่าทางของผู้หญิงก่อนการมีเพศสัมพันธ์
 - 9.1 ภาพผู้หญิงแสดงท่าทางชัดเจนไม่ยินยอมมีเพศสัมพันธ์แล้วกลับยินยอมหลังจากเริ่มร่วมเพศไปแล้ว
 - 9.2 ภาพผู้หญิงเป็นฝ่ายเสนอตัว รุกเร้าฝ่ายชายเพื่อการมีเพศสัมพันธ์
 - 9.3 ภาพการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ทั้งสองฝ่ายต่างตอบสนองให้ความร่วมมือ
 - 9.4 ภาพการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ฝ่ายผู้หญิงเป็นฝ่ายโอนอ่อน
 - 9.5 ภาพการมีเพศสัมพันธ์โดยที่มีลักษณะแบบคู่รักสมยอมและสมัครใจ
 - 9.6 ภาพการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ฝ่ายผู้หญิงมีลักษณะเปิดโอกาสให้ผู้ชาย
 - 9.7 ภาพการมีเพศสัมพันธ์โดยที่ฝ่ายผู้หญิงมีลักษณะเมามายไม่ได้สติ
 - 9.8 ไม่ชัดเจน

10. บทบาทการแสดงออกและลักษณะท่าทางของผู้หญิงระหว่างการมีเพศสัมพันธ์
 - 10.1 ภาพผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ถูกกระทำ
 - 10.2 ภาพผู้หญิงเป็นทั้งฝ่ายที่กระทำและถูกกระทำ
 - 10.3 ภาพผู้หญิงเป็นฝ่ายที่กระทำ
 - 10.4 ไม่ชัดเจน

11. การแสดงออกและลักษณะท่าทางของผู้หญิงหลังการมีเพศสัมพันธ์
 - 11.1 ภาพผู้หญิงแสดงออกในลักษณะที่พึงพอใจต่อการมีเพศสัมพันธ์
 - 11.2 ภาพผู้หญิงแสดงออกในลักษณะที่ไม่พึงพอใจต่อการมีเพศสัมพันธ์
 - 11.3 ภาพผู้หญิงแสดงออกในลักษณะที่ไม่ชัดเจนต่อการมีเพศสัมพันธ์

12. ลักษณะของผู้หญิงที่ปรากฏในเรื่องราวของสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ
 - 12.1 ผู้หญิงที่ไม่หวังตัว
 - 12.2 เมีย
 - 12.3 เมียน้อย
 - 12.4 ผู้หญิงที่ถูกข่มขืน
 - 12.5 ผู้หญิงที่หลงคารมผู้ชาย
 - 12.7 ผู้หญิงรักร่วมเพศ
 - 12.8 ผู้หญิงที่นอกใจหรือประพฤติผิดประเวณี
 - 12.9 ผู้หญิงที่มีลักษณะคุณหนูที่เอาแต่ใจตัวเอง

12.10 นักศึกษาหญิง

13. ภาพร่างกายของผู้หญิง

ใบหน้า รูปร่าง ผิวพรรณ ผม

14. การแต่งกาย

เสื้อผ้า เครื่องประดับ รองเท้า

15. ฉาก

15.1 ในตัวบ้านหรือในตัวอาคาร

15.2 นอกตัวบ้านหรือนอกอาคาร

16. เสียง

16.1 เสียงของผู้หญิง ซึ่งได้แก่ เสียงของผู้แสดงเองและเสียงพากย์

16.2 เสียงดนตรีหรือเพลง

16.3 เสียงอื่นๆ

17. บท

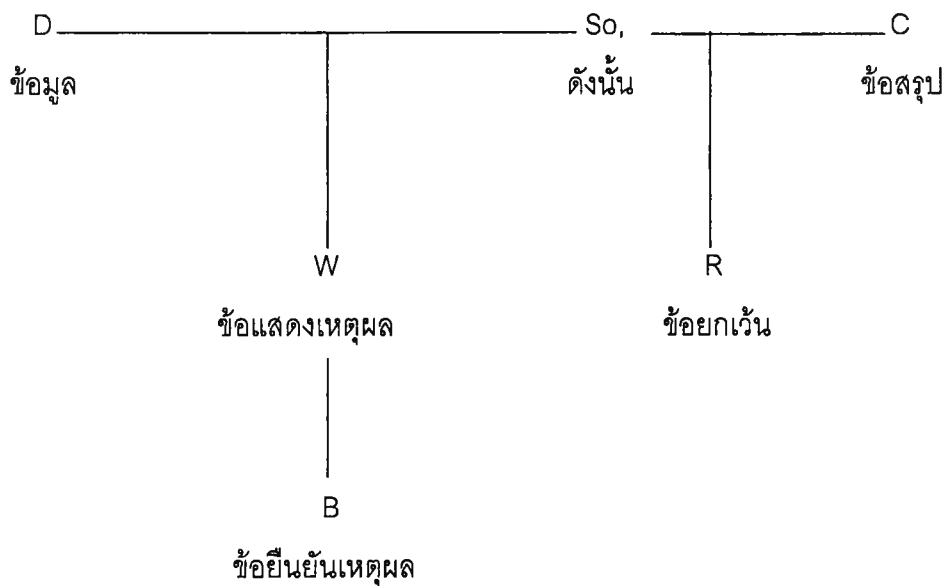
17.1 มีการดำเนินเรื่อง มีบท

17.2 ไม่มีการดำเนินเรื่อง

สำหรับข้อมูลที่ได้มาจากสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงไทยนั้น ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์จากคำให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างผู้ชายไทยจำนวน 30 คนและนำคำให้สัมภาษณ์สร้างเป็นเกณฑ์ (Categories) ขึ้นมาจากนั้นจึงทำ Coding System เพื่อหารูปแบบ (Pattern) โดยการตีความเพื่อให้ได้มาซึ่งภาพฝังใจของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงไทย โดยใช้ทฤษฎีและแนวคิดดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 เป็นกรอบในการวิเคราะห์เกี่ยวกับภาพฝังใจ (Stereotype) และการรับรู้ของผู้ชายไทยที่มีต่อผู้หญิงไทย โดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับภาพของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศว่ามีลักษณะอย่างไรและภาพของผู้หญิงไทยในสภาพความเป็นจริงทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร

3.8 วิธีการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะทำการนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศและการรับรู้ภาพฝังใจ (Stereotypes) ของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงไทย โดยใช้วิธีการนำเสนอความเป็นจริงตามแนวคิดของ Stephen Edelston Toulmin (1964: 97-103) คือ "The Pattern of an Argument"

D คือ Data (ข้อมูล) เป็นข้อเท็จจริง เหตุการณ์ หรือกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วมีอยู่ หรือดำรงอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง ซึ่งนำมาอ้างเพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นจริง

W คือ Warrant (ข้อแสดงเหตุผล) เป็นหลักการหรือหลักความจริงทั่วไปที่เรานำมาแสดงได้ เพื่อเป็นเครื่องชี้วัดว่า จากข้อมูลที่น่าเสนอไว้นั้น เหตุใดจึงสรุปดังที่ทำได้

R คือ Rebuttal (ข้อยกเว้น) เป็นกรณีพิเศษอื่นๆ ที่มองเห็นว่าอาจเป็นไปได้ ที่ทำให้ข้อสรุปนั้นอาจไม่เป็นเช่นนั้นก็ได้ และได้นำมาเสนอไว้ เพื่อช่วยเสริมเพิ่มน้ำหนักให้แก่การแสดงผลให้นำเชื่อถือยิ่งขึ้น

B คือ Backing (ข้อยืนยันเหตุผล) เป็นข้อความที่ช่วยให้ผู้อื่นยอมรับหรือเชื่อถือข้อแสดงผล (Warrant) อย่างแน่นแฟ้นขึ้น ลักษณะของ Backing จะเป็นสิ่งที่เราให้การยอมรับกันอยู่แล้วตามปกติ

C คือ Claim (ข้อสรุป) ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ดังนั้นจึงสามารถแบ่งการนำเสนอผลจากการศึกษาลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยและภาพฝังใจ (Stereotypes) ของผู้ชายที่มีต่อผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศออกเป็น 2 ส่วนดังนี้ คือ

1. ลักษณะภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า ภาพ (Representation) ของผู้หญิงไทยในสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศจะมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

1.1 มีรูปร่างหน้าตา ที่ดึงดูดตา ดึงดูดใจของผู้ชาย มีส่วนโค้งส่วนเว้าที่ชัดเจน กล่าวคือ มีหน้าอกใหญ่ เอวเล็ก และสะโพกผาย

1.2 มีการแสดงออกด้วยท่าทางและสายตาค่อยๆคล้อยตาม สมยอม เต็มใจหรือยินดี ไม่มีท่าที่ขัดขืน และบ้างก็เป็นฝ่ายเชิญชวนรุกเร้า

1.3 มีบุคลิกลักษณะที่เปราะบาง อ่อนแอ ไร้เดียงสา มีสถานะที่ตกเป็นรอง เป็นของเล่นของผู้ชาย เป็นวัตถุทางเพศ และอาจมีบุคลิกลักษณะที่มั่นใจ กร้าวร้าวของ เจนโลก หรือชอบถูกใช้กำลังบีบบังคับ ชอบความรุนแรง มีความพอใจและยินดีกับการถูกข่มขืน หรือต้องการถูกข่มขืน

2. การรับรู้ภาพฝังใจ (Stereotypes) ของผู้ชายที่เปิดรับสื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศที่มีต่อผู้หญิงไทย คาดว่า จะมีการรับรู้ที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง กล่าวคือ ผู้ชายบางคนอาจจะมีการรับรู้ว่าคุณผู้หญิงไทยมีลักษณะที่ตรงกับภาพ (Representation) ตามที่สื่อที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศได้นำเสนอไว้ เช่น สมยอม เต็มใจหรือยินดีที่จะมีสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชาย ชอบให้ใช้กำลังบีบบังคับ ชอบความรุนแรง หรือต้องการถูกข่มขืน